

JEDNA

Děšť se snáší v temných provazcích, bičujících má zvířata, muže i mou ženu Pýthiadu, která minulé noci ležela s nohama roztaženými, zatímco jsem si činil poznámky o ústí jejího žensství, mou ženu, která nyní, desátý den naší cesty, roní tiché slzy vyčerpání. Na lodi působila uspokojivě smířeným dojmem, ale poslední, pozemní část naší cesty se vymyká jejím zkušenostem a lze to poznat. Její kobyla klopýtne – znovu příliš povolila otěže a dovolila tak zvířeti za chůze dřímat. Na koni sedí nejistě, obtěžkána svými promočenými ozdobami. Navrhoval jsem jí, aby zůstala na jednom z vozů, ale ona odmítala, úkaz tak vzácný, že jsem se pousmál a ona zahanbeně odvrátila zrak. Kallisthenés, můj synovec, se nabídl, že poslední část cesty půjde pěšky, a s jistými obtížemi jsme ji usadili do jeho velkého sedla. Křečovitě sevřela otěže ihned, jak se pod ní zvíře trochu pohnulo.

„Sedíš dostatečně jistě?“ zeptal jsem se, jakmile se karavana kolem nás dala do pohybu.

„Samozřejmě.“

Dojemné. Tam, odkud pocházím a kam se teď vracíme, jsou muži dobrými jezdci a ona to ví. Včerejší den jsem strávil na vozech i já sám, abych mohl psát, ačkoliv nyní jedu na neosedlaném koni, tak, jak jezdí moji krajané, stylem, který v někom, kdo vedl sedavý život tak dlouho jako já, vzbuzuje obavy, že ho jízda připraví o varlata. Ale pokud jede žena na koni, nemůžete se vézt na voze, a mně až nyní dochází, že přesně o to jí šlo.

Zpočátku jsem si jí téměř nevšiml – krásná dívka s prázdným pohledem na samém kraji Hermiova zvěřince. Je to už pět let. Atarneus se nacházel daleko od Athén, za velkým mořem, krčil se po boku Perské říše. Dcera, neteř, světenkyně, konkubína – pravda mezi prsty klouzala jako hedvábí.

„Líbí se ti,“ poznamenal Hermiás. „Vidím, jak se po ní díváš.“ Tlustý, mazaný, v mládí údajně směnárník, později řezník a žoldák. Nyní pravděpodobně eunuch a bohatý muž. Také politik, bránící vzpurné místokrálovství před barbary: Hermiás z Atarneu. „Přiveďte mi mé učence!“ křičíval. „Velcí muži se obklopují učenci! Přeji si být obklopen!“ A pak se smál a plácal se do stehen, zatímco ho dívka Pýthias mlčky sledovala a zdálo se, že takřka nemrká. Stal se z ní dar, jeden z mnoha, protože jsem se těšil jeho přízni. O naší svatební noci se zahalila do závoju, zaujala pozici na posteli a odklidila pokrývky dřívě, než jsem si stačil všimnout, zda krvácela. Bylo mi tehdy sedmatřicet, jí patnáct, a ať mi to bohové odpustí, vrhl jsem se na ni jako jelen v říji. Jelen, kanec.

„Tak co? Co?“ vyzvídal druhého dne Hermiás a smál se.

Noc za noci a noci. Snažil jsem se jí to oplatit přívětivostí. Choval jsem se k ní velice zdvořile, dával jí peníze, tiše ji oslovoval, vyprávěl jí o své práci. Nebyla hloupá, myšlenky se jí očima míhaly jako ryby v hlubokých tůních. V Atarneu jsme strávili tři roky, než byl dech dorážejících Peršanů příliš blízký

a příliš nesnesitelný. Dva roky v krásném městě Mytiléné na ostrově Lesbos, kde je dno přístavu vydlážděno, aby tam nepřátelé nemohli zakotvit. Nyní tato pouť. Navzdory tomu všemu si zachovává nepokořitelnou hrdost, dokonce i když leží s roztaženými koleny, zatímco já jemně zkoumám podklady pro svou práci o plození. Také o rybách, zkoumám i polní zvěř a ptáky, kdykoliv se mi je poštěstí získat. Uprostřed všech těch záhybů se nachází semeno jako granátové jablko a otvor svrtaštlý jako ústřice. Někdy vlhký, někdy suchý. Vše jsem zaznamenal.

„Strýčku.“

Sleduji prst svého synovce a vidím na bažinaté pláni pod námi město, větší, než jak si ho pamatuji, rozvětvenější. Déšť řídne, prská a slábne, nebe je náhle plné zlatavě šedé záře.

„Pella,“ ohlašuji, abych povzbudil svou na kost promoklou choť s nepřítomným pohledem. „Hlavní město Makedonie. Tam je chrám, tamhle tržiště, palác. Lze je rozpoznat. Je větší, než jsi čekala.“

Nic neříká.

„Budeš si muset zvyknout na zdejší dialekt. Mluví se tu rychle, ale vlastně ne až tak odlišně. Trochu drsněji.“

„Poradím si,“ odpovídá nepřítomně hlasitě.

Pobídnu svého koně směrem k jejímu a zatímco mluvím, nahnou se k ní, abych od ní vzal otěže a udržel si ji u sebe. Muset poslouchat a přemýšlet je pro ni dobré. Vedle nás kráčí Kallisthenés.

„První král pocházel z Argu. Řek, ačkoliv lid tu řecký není. Je tu obrovské bohatství: dřevo, zrní, kukuřice, koně, dobytek, ovce, kozy, med, železo, stříbro, zlato. Vlastně musí dovážet jen olivy. Takhle daleko na severu je na ně povětšinou příliš chladno, krajina je příliš hornatá. A věděla jsi, že je většina athénských vojenských lodí postavena z makedonského dřeva?“

„Vezeme olivy?“ ptá se Pýthias.

„Předpokládám, že se vyznáš v důležitých válkách, má lásko!“

Natáhne ruce po otěžích, hrábne do nich jako do strun lyry, ale já je nepouštím. „Vyznám,“ opáčí nakonec.

Samozřejmě neví vůbec nic. Kdybych měl celé dny trávit tkaním, utkal bych si alespoň nějaký válečný výjev. Připomínám jí dobytí Persie Athénami pod vedením velkého generála Perikla za dob mého praděda, kdy bylo athénské námořnictvo na vrcholku svého majestátu. Poté desetiletí konfliktů na Peloponnésu, kde Athény krvácely a nakonec byly pokořeny Spartou s drobnou výpomocí Peršanů, to v dobách mládí mého otce. A Spartu samotnou nakonec v době mého dětství porazily Théby, tehdy mocnost na vzestupu. „Dostaneš úkol. Vyšiješ mi bitvu u Thermopyl. Pověsíme si ji nad lože.“

Stále se mi pohledem vyhýbá.

„Thermopyly,“ opakují. „U bohů, ženská! Průsmyk! Průsmyk, kde Spartané po tři dny odolávali desetinásobné přesile Peršanů. Nejslavnější obrana v historii válečnictví.“

„Spoustu růžové a červené,“ navrhuje Kallisthenés.

Na okamžik se mi má žena podívá přímo do očí. Neprovokuj mě, čtu v nich. A také: Pokračuj.

Teď, jak jí vysvětluji, si buduje pověst mladá Makedonie pod vedením Filipa s pěti ženami. Manželský sňatek jako pojistka na každé dobyté území a důkaz každého vítězství. Na severu Fila z Elimeje. Illyrijská princezna Audata. Olympias z Epiru, první mezi jeho ženami, jediná, která se nazývá královnou. Filinna z Thesálie. A Nikesipolis z Ferae, kráska, která zemřela při porodu. Filip napadl po Thesálii i Thrákii, ale zatím si nevybral thráckou ženu. Listuji knihovnou ve své hlavě ve snaze vzpomenout si na nějakou zajímavost. „Thrákové své ženy rádi tetují.“

„Hmmm.“ Kallisthenés přivírá oči, jako by právě okusil něco velice chutného.

Scházíme nyní po úbočí kopce a naši koně se prodírají kamennou sutí, jak zvolna klesáme k bahnité pláni. Pýthias se v sedle ošívá, urovnává si šaty, uhlazuje obočí, dotýká se konečky prstů obou koutků svých úst. Připravuje se na město.

„Lásko.“ Pokládám svou ruku na její, kterou se stále ještě upravuje, a poutám tím opět na sebe její pozornost. Svého synovce ignoruji. Thrácká žena by ho sežrala zaživa jako lahodný pamlsek a zbytky vyplivla. „Měla bys vědět ještě něco. Nemají otroky tak jako my, dokonce ani v paláci ne. Všichni pracují. A nemají kněží. Jejich roli zastává král. Začíná každý den oběťmi, a pokud někdo potřebuje promluvit s bohy, zajišťuje to on.“ Rouhání: nelíbí se jí to. Prozrazuje mi to řeč jejího těla. „Pella není jako Hermiův dvůr. Ženy tu nejsou součástí společenského života.“

„Co to znamená?“

Pokrčím rameny. „Muži a ženy se neúčastní zábavy společně, dokonce ani spolu nejedí. Ženy tvého postavení nejsou na veřejnosti vidět. Nevycházejí z domu.“

„Na procházky je příliš velká zima,“ míní Pýthias. „Beztak, co na tom záleží? Příští týden touhle dobou budeme v Athénách.“

„To je pravda.“ Vysvětloval jsem jí, že tahle zajižďka je pouze dobročinným gestem pro Hermia. V Pelle hodlám pobýt jen den či dva, maximálně týden. Omýt se, usušit, dopřát zvířatům odpočinek, doručit Hermiovu poštu, pokračovat v cestě. „Stejně tu není mnoho věcí, které bys na veřejnosti mohla dělat.“ Umělci se tu objevují zřídka. Lov prasat je populární, stejně tak pitky. „Pivo jsi nikdy neochutnala, je to tak? Než odjedeme, budeš ho muset vyzkoušet.“

Ignoruje mě.

„Pivo!“ jása Kallisthenés. „Vypiju ho za tebe, tetičko.“

„Vzpamatuj se,“ upomínám mladíka, který má sklony k chichotání, když ho přemůže vzrušení. „Teď jsou z nás diplomaté.“

